

ΦΙΛΕΛΕΥΤΕΡΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Τὴν ἀρχὴ τῆς φιλελεύτερης ἰδεολογίας σχετικὰ μὲ τὴ φορολογία τὴνε ξέρουνε δὰ καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ : τὰ φορολογικὰ βάρη πρέπει νὰ μετατοπιστοῦν ἀπ' τὴς ἀδύνατες πλάτες τοῦ μικροαστοῦ κ' ἐργάτη στὴς δυνατὲς πλάτες τοῦ μεγαλοαστοῦ γιὰ νὰ χτυπηθεῖ ἔτσι τὸ κεφάλαιο γιὰ ὠφέλεια τῆς ἐργασίας. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ φαίνεται πὼς ἔχει ὠριμάσει, τουλάχιστο στὸ μισὸ μέρος της, ἐδῶ στὸν τόπο μας. Τὶς τελευταῖες μέρες διαβάζουμε στὴς ἐφημερίδες πὼς πρῶτα οἱ ἐργάτες τοῦ Πειραιᾶ, ἔπειτα καὶ ἄλλα σωματεῖα τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ ἔκαναν ἀναφορὰ στὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῆς ζωῆς, ζητώντας νὰ ἐλαττωθοῦν τὰ ἔσοδα γιὰ εἶδη τῆς πρώτης ἀνάγκης μ' ἐλάττωση τῶν φόρων ἢ δασμῶν ποὺ σήμερα πληρώνουν. Δὲ θὰ θελήσουμε ἐδῶ νὰ ἐξετάσουμε ἀπ' ὅλες τὴς μεριεὶς τὸ κίνημα αὐτό, κίνημα ποὺ εἶναι χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴν πολιτικὴ μόρφωση τοῦ λαοῦ μας, γιὰτὶ γίνεται τώρα μετὰ τὴς ἐκλογῆς καὶ ἀφοῦ ἡ Κυβέρνηση ἔγραψε στὸ πρόγραμμά της, ποὺ ἔπρεπε ἂ δὲν τὸ ἄκουσαν νὰ τὸ εἶχαν τουλάχιστο διαβασμένο οἱ διαμαρτυρόμενοι, πὼς ἔνα ἀπ' τὰ κυριώτερα σημεῖα του εἶναι καὶ ἡ ἐλάττωση τῶν δασμῶν στὰ εἶδη πρώτης ἀνάγκης. Ἐδῶ μᾶς ἐνδιαφέρει μόνο τὸ πὼς ἄρχισαν οἱ λαϊκὲς τάξεις νὰ νοιώθουν τὸν οικονομικὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, νὰ νοιώθουν τουλάχιστο πὼς εἶναι ἀκριδὸς καὶ πρέπει νὰ γίνῃ φτηνότερος ὁ βίος τους. Ἄμα τῶνοιωσαν αὐτὸ δὲν εἶναι δὰ δύσκολο καὶ νὰ νοιώσουν πὼς μὲ τὴν ἐλάττωση τῶ σημερινῶν δασμῶν θὰ ἐλαττωθοῦν καὶ τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους καὶ πὼς σὰν ἐλαττωθοῦν αὐτὰ ἢ πρέπει νὰ ἐλαττωθοῦν κ' οἱ δαπάνες ἢ πρέπει νὰ βρεθοῦν ἄλλοι πόροι ποὺ ν' ἀντικαταστήσουν αὐτοὺς ποὺ θὰ λείψουν.

Γιὰ ἐλάττωση τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους δὲν πιστεύω σήμερα νὰ μπορεῖ νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος ἀπ' τὰ 143 ἑκατομ. τοῦ Προϋπολογισμοῦ μας πηγαινουνε μόνο στὸ Δημόσιο χρέος καὶ τὴς ὑποχρεώσεις τοῦ Κράτους 48 ἑκατομ. καὶ ἄλλα 30 ἑκατομμ. χρειάζονται τὰ δυὸ πολεμικὰ Ὑπουργεῖα. Μένουνε λοιπὸν 65 ἑκατομ. γιὰ τὴν ἄλλη διοίκηση — καὶ αὐτοῦ ὄχι μόνο δὲν εἶναι δυνατὴ ἐλάττωση, μὰ ἴσα ἴσα πρέπει κάθε χρόνο νὰ περιμένουμε αὐξηση μιά καὶ εἶναι ὁμολογημένη ἀνάγκη ν' αὐξήσουν οἱ τόσο χαμηλοὶ μιστοὶ τῶν ὑπαλλήλων.

Ἀπ' τὰ στρατιωτικὰ λοιπὸν Ὑπουργεῖα μόνο θὰ εἶταν δυνατὴ οἰκονομία, ἂ μᾶς τὸ ἐπέτρεπε ἡ ἐθνικὴ μας πολιτικὴ· δυστυχῶς ἡ κατάσταση στὰ Βαλ-

κανικὰ εἶναι τέτοια ποὺ νὰ εἴμαστε ὑποχρεωμένοι γιὰ κάμποσον καιρὸ ἀκόμα νὰ ἐξακολουθήσουμε τὴ στρατιωτικὴ μας πολιτικὴ, γιὰτὶ γιὰ κάμποσον καιρὸ ἀκόμα πρέπει ν' ἄχουμε τὴς ἐθνικιστικὲς βλέψεις. Ἄς ἐλπίσουμε καὶ ἂς εὐχηθοῦμε πὼς γλήγορα θὰ ξεκαθαριστεῖ ὁ Βαλκανικὸς ὀρίζοντας γιὰ νὰ μπορούμε νὰ γλυτώσουμε πιὰ ἀπ' τοὺς ἐξωτερικοὺς ἀντιπερισπασμοὺς καὶ ν' ἀφοσιωθοῦμε στὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ. Ὡς τόσο γιὰ τὴν ὥρα ἔνα εἶναι βέβαιο, πὼς οἰκονομίες στὸν Προϋπολογισμὸ δὲ χωροῦν καὶ πὼς ἂν ἐλαττωθοῦν τὰ ἔσοδα μὲ τὴν ἐλάττωση τῶν δασμῶν — δὲ μένει παρὰ νὰ βρεθοῦν ἄλλοι πόροι καί, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχὴ ποὺ θέσαμε παραπάνου καὶ μὲ τὴν ἀνάγκη ποὺ θὰ φέρῃ τὴν οἰκονομικὴ μεταρρύθμιση (τὴν ἀνάγκη δηλ. νὰ γίνῃ φτηνότερος ὁ βίος τῆς μεγάλης μάζας τοῦ λαοῦ), πρέπει νὰ ζητηθοῦν οἱ πόροι αὐτοὶ ἀπ' τὴ μεγαλοαστικὴ τάξη. Πρέπει ν' ἄχουμε φυσικὰ ὑπ' ὄψει μας πὼς τὰ τελευταῖα χρόνια παρατηροῦμε αὐξηση τῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀπ' τοὺς παλιοὺς φόρους, γιὰτ' ἡ εἰσπραξὴ γίνετα καλύτερα — κ' ἔτσι ἔχουμε τὴν ἐλπίδα πὼς ἀπ' τὰ περισσεύματα αὐτὰ θὰ καλυφτοῦν κάμποσα ἀπ' τὰ ἔσοδα ποὺ θὰ λείψουν. Δυστυχῶς ὅσο δὲν ἔχουμε ἀκόμα τοὺς λεπτομερεῖς ἀπολογισμοὺς τῶν τελευταῖων χρονῶν, δὲν μπορούμε νὰ ὑπολογίσουμε ἀκόμα πόσο θὰ εἶναι τὸ ποσὸ αὐτῶ ἔνα πρᾶμα ὅμως πρέπει νὰ θεωρήσουμε βέβαιο — πὼς ἄλλοι πόροι πάντα θὰ χρειαστοῦν καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ προτείνουμε ἀπὸ τώρα τὸ ἀντιστάθμισμα τῶν ἀμέσων φόρων ποὺ θὰ δώσουμε γιὰ τὴν ἐλάττωση τῶν ἐμμέσων.

Δυὸ ἄμεσοι φόροι ἔχουμε νὰ λογαριάσουμε γιὰ μιά φιλελεύτερη φορολογικὴ μεταρρύθμιση : τὸ φόρο τοῦ εἰσδήματος καὶ τὸ φόρο τῶν κληρονομιῶν. Καὶ τοὺς δυὸ αὐτοὺς φόρους ὅμως τοὺς ἔχουμε γιὰ τὴν ὥρα στὸν τόπο μας. Ἀπ' τὸ φόρο τῶν κληρονομιῶν καὶ δωρεῶν ἐλπίζει ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1912 ἔνα ἔσοδο 380 χιλ. δρ.· σ' αὐτὸ πρέπει ὅμως νὰ προσθέσουμε καὶ τὰ ἔσοδα τῶν κληρονομικῶν τελῶν ποὺ εἰσπράττονται σὲ χαρτόσημο (Ν. χαρτ. 27) καὶ ποὺ εἶναι μέσα στὰ ἄλλα τέλη χαρτοσήμου. Ἀπ' αὐτὰ δὲν ξέρουμε παρὰ μόνο ἐκεῖνα ποὺ βεβαιώνονται σὲ ἀποφάσεις (ὕστερα δηλ. ἀπὸ ἀντιρρήσεις τοῦ ἐφόρου ἂν ἔγινε δήλωση Ν. χαρτ. 44 — ἢ τῶν κληρονόμων κ.λ. ἂ δὲν ἔγινε δήλωση καὶ τὸ τέλος ὀρίστηκε ἀπ' τὸν ἔφορο Ν. χαρτ. 45) — καὶ αὐτὰ λογαριάζονται γιὰ τὸ 1912 — 90 χιλ. δρ.· τὰ ἄλλα βρίσκονται μέσα στὰ ἔσοδα τοῦ πωλουμένου χαρτοσήμου καὶ πιστεύουμε πὼς δὲ θὰ περνοῦν τὴς 60 χιλ. δρ., ὥστε νὰ λογαριάσουμε μὲ πιθανότητα φόρο καὶ τέλη κληρονομιῶν σύμφωνα μὲ τοὺς λογα-

ριασμούς του κ. Κορομηλά 530 χιλ. δρ. Ο φόρος του εισοδήματος πάλι υπολογίζεται να δώσει 1.100 χιλ. — ώστε, αν βγοῦν ἀληθινοὶ οἱ λογαριασμοὶ αὐτοί, δίνουν οἱ δύο αὐτοὶ φόροι 1.630 χιλ. δρ., ποσὸ δηλ. ἀσήμαντο. Εἰν' ἀλήθεια πὼς τὰ ἔσοδα τοῦ φόρου τοῦ εισοδήματος πρέπει ν' αὐξήσουν, ἀν ὁ φόρος ἐφαρμοστῆ ἀυστηρὰ σύμφωνα μὲ τὸ νόμο· γιατί, γιὰ φέτος γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἀντιδημοτικὸς ἔδωκε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν οδηγίαις νὰ ἀρκεστοῦν οἱ ἔφοροι στὶς δηλώσεις τῶν φορολογουμένων καὶ νὰ μὴ φέρουν ἀντιρρήσεις. Μὰ μήπως κατορθώσει τυχὸν ἢ πλουτοκρατία νὰ διαγωνιστῆ ἢ κατάστασις αὐτῆ τῆς ἐπιείκειας γιὰ νὰ πληρώνει ὅσο φόρο θέλει, ποὺ σύμφωνα μὲ τὰ διδάγματα τῆς πείρας καὶ ἰδιαίτερα τὸ ρωμαϊκὸ χαρακτήρα θὰ βρῆται σὲ μεγάλη δυσαναλογία μὲ τὸ φόρο ποὺ ἔπρεπε νὰ πληρώσει; Ἐλπίζουμε πὼς ἡ Κυβέρνησις ἂ σκέφτεται σοβαρὰ μιὰ φιλελεύθερη φορολογικὴ μεταρρύθμισις δὲ θὰ λυγίσει μπροστὰ στὴν πλουτοκρατία (ἀν καὶ δυστυχῶς φοβούμαστε πὼς πολὺ, πάρα πολὺ, ἂ σκεφτοῦμε τὸ παρελθὸν τοῦ Προέδρου τῆς, σχετίστηκε μὲ αὐτὴν), μὰ θὰ ἐπιμένει στὴν αὐστηρὴν εἰσπραξίαν τοῦ φόρου καὶ γι' αὐτὸ περιορίζομαστε γιὰ τὴν ὥρα σχετικὰ μὲ τὸ φόρο τοῦ εισοδήματος νὰ ζητήσουμε κ' ἐπιμένουμε στὴν αὐστηρὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου.

Ἄλλως εἶναι τὰ πράγματα σχετικὰ μὲ τὸ φόρο τῶν κληρονομιῶν καὶ δωρεῶν. Ἐδῶ πρῶτα-πρῶτα ἔχουμε καὶ κάποιον ἄλλο μέσον γιὰ νὰ πιάσουμε χρήματα — δηλ. τὴ μεταρρύθμισις τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου. Πὼς μιὰ τέτοια μεταρρύθμισις εἶναι ἀναγκαία καὶ πολὺ σύντομα μάλιστα, πρὶν ἀκόμα ἐτοιμαστῆ ὁλόκληρος ὁ ἀστικὸς κώδικας, δὲν μπορούμε νὰ τὸ ἀναπτύξουμε ἔδῳ, μὰ τὸ ξέρετε ὅποιος γνωρίζει τὸ κληρονομικὸ μας τέρας· ἀρκεῖ ἔδῳ νὰ σημειώσουμε πὼς ἡ γυναίκα (ἐξὸν ἀν εἶχε τὴν τύχην νὰ εἶναι ἀπρικοῦ καὶ ἀπορη) ἢ ὁ ἀνδρας κληρονομοῦν μόνον ἂ δὲν ὑπάρχουν συγγενεῖς ὅσο μακρνοὶ καὶ ἀν εἶναι, πὼς δηλ. προτιμᾶται ὁ ὄγδος ξάδερφος παρὰ ἡ γυναίκα τοῦ πεθαμένου! Τέτοια εἶναι ἡ νομοθεσία τοῦ σοφοῦ Ἰουστινιανοῦ, ποὺ ἰσχύει δυστυχῶς ἀκόμα στὸν τόπον μας! Λοιπὸν μεταρρυθμίζοντας τὸ κληρονομικὸ δίκαιο καὶ ἰδιαίτερα τὸ δίκαιο τῆς ἀδιάθετης διαδοχῆς, θὰ περιορίσουμε τὸν ἀριθμὸ τῶν κληρονομικῶν βαθμῶν. Καὶ σ' αὐτὸ μᾶς δίνει τὸ καλὸ παράδειγμα αὐτὸ τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο· οἱ πραιτωρεῖς καλοῦντας στὴν κληρονομίαν ἐναντία στὸ jus civile τοὺς ἐξ αἵματος συγγενεῖς (cognati), δὲν ἀκολουθοῦσαν τὸ παράδειγμα ἐκείνου, ποὺ τοὺς ἐξ ἀρρενογονίας συγγενεῖς (agnati) τοὺς καλοῦσε χωρὶς περιορισμὸν βαθμοῦ — μὰ σταματοῦσαν στὸν

ἕκτο βαθμὸ καὶ ἀπ' τὸν ἕβδομον στὰ παιδιὰ τῶ δευτέρων ἐξαδέρφων (Εἰσηγ. 3.5.5). Κάτι τέτοιο πρέπει νὰ γίνῃ καὶ σήμερον. Ἡ ἐποχὴ μας ἀρχίζει πιά νὰ ἐναντιώνεται στὴν κληρονομία καὶ δὲ θὰ εἶναι πολὺ μακρὰ ἢ μέρα ποὺ τὸ κληρονομικὸ δικαίωμα θὰ ἐξαφανιστῆ. Πάντως τὸ νὰ ἐκτείνουμε σήμερον ἐπ' ἀπειρον τὴν οἰκογένειαν μου φαίνεται τερατώδες, ἀν καὶ δυστυχῶς ὁ γερμανικὸς κώδικας (§ 1929.1936) δὲν τόλμησε νὰ μιμηθῆ τὸ παράδειγμα τοῦ πραιτωρα καὶ μόνον τοῦ συζύγου τὸ κληρονομικὸ δικαίωμα ἔφτασε ν' ἀναγνωρίσει (§ 1931 ἐπ.). Ὁ γαλλικὸς κώδικας πρὸ ἑκατὸν δέκα χρόνια σταματοῦσε στὸ δωδέκατον βαθμὸ (ἀρθρ. 775) καὶ ὁ νέος ἑλβετικὸς κώδικας εἶναι ἀκόμα πιὸ αὐστηρὸς γιατί σταματᾷ στὴν πλάγια γραμμὴ στὸ δέντρο τοῦ πάππου (Grosselterlicher Stamm), δηλ. τὸ πολὺ στοὺς ἀπογόνους ἀπὸ πρῶτον ξάδερφο ἢ πρῶτη ξαδέρφη (ἀρθρ. 460). Μὰ καὶ ἀκόμα ριζικώτερος μπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς· ἐγὼ θὰ εἶμουν διατεθειμένος νὰ βάλω ἕνα ὄριο τῆς οἰκογένειας τόσο γιὰ τὰ κωλύματα τοῦ γάμου, ὅσο καὶ γιὰ τὴν κληρονομικὴ διαδοχὴ — καὶ αὐτὸ νὰ εἶναι γιὰ τὴν ὥρα στὴν Ἑλλάδα ὁ τέταρτος βαθμὸς τῆς πλαϊνῆς συγγένειας, δηλ. τὰ πρῶτα ξαδέρφια. Καὶ κάτι ἄλλο εἶναι ἀκόμα δυνατό. Οἱ νεώτερες νομοθεσίαι δὲν ἀφίνουν ἀπεριόριστον τὸ κληρονομικὸ δικαίωμα τῶ συζύγων, μὰ τὸ περιορίζουν στὸ $\frac{1}{4}$ ἢ $\frac{1}{2}$ τῆς κληρονομίας, ἀναλόγως τοῦ ποιοῦ θὰ εἶναι οἱ ἄλλοι κληρονόμοι. Ἀπ' αὐτὸ μπορούμε νὰ βγάλουμε ἕναν κανόνα: ὅπου δὲν κληρονομοῦν οἱ κατιόντες καὶ οἱ ἀνιόντες, ἀν μὲν ὑπάρχουν ἄλλοι κληρονόμοι μαζὺ μὲ τὴ γυναίκα ἢ ἀνδρα νὰ ἐξαντλεῖται ὁλόκληρη ἡ κληρονομία, ἀν ὁμοῦς ὑπάρχουν ἢ μόνον ἄλλοι κληρονόμοι, ἢ μόνον σύζυγοι νὰ κληρονομοῦν τὸ $\frac{1}{2}$ καὶ τὸ ἄλλο μισὸ νὰ περιέρχεται στὸ Κράτος. Ἐπίσης ἂ δὲν ὑπάρχουν συγγενεῖς τουλάχιστον τετάρτου βαθμοῦ τῆς πλαϊνῆς συγγένειας νὰ κληρονομεῖ τὸ Κράτος.

Μὰ εἶναι φανερὸ πὼς τὴ νόμιμη διαδοχὴ μπορεῖ νὰ τὴν ἀποφύγει κανεὶς κάνοντας διαθήκη· γιὰ περιορισμὸ τῆς ἐλευτερίας γὰ διαθέσει κανεὶς ὅλη τὴν περιουσίαν του μετὰ θάνατον φοβοῦμαι πὼς εἶναι ἀκόμα νωρὶς.

Μένει λοιπὸν νὰ φορολογηθῆ γερὰ ἢ ἐκ διαθήκης διαδοχῆ δταν κληρονόμος εἶναι πρόσωπον ποὺ δὲ θὰ εἶταν νόμιμος κληρονόμος, μ' ἕνα ποσοστὸ 12-30 0)0 ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῆς καθαρᾶς μερίδας του. Μὰ καὶ τῶν ἄλλων προσώπων πρέπει ν' αὐξηθῆ τὸ ποσοστὸ τοῦ φόρου. Ἐννοεῖται, πὼς τὸ φόρον τὸν παίρνουμε ἐνιαίον — ὅχι δύο εἰδῶν ὅπως εἶναι σήμερον, καὶ ἡ ἐνοποίηση αὐτῆ μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ στὴν πράξιν· γιατί, καὶ μὲν ἔχουμε στὸν Ἐλεγχον

υπέγγυα τὰ ἔσοδα τῶν τέλων τοῦ χαρτοσήμου, μὰ δὲν ἀμφιδάλλουμε πῶς θὰ μᾶς ἐπιτραπεί νὰ καταργήσουμε τὸ τέλος αὐτὸ τὸ κληρονομικὸ μὴ καὶ τὰ ἔσοδά του εἶναι τόσο λίγα καὶ οἱ υπέγγυες πρόσοδες ἀφίνουν μεγάλο περίσσευμα. Λοιπὸν προτείνουμε τὴν ἐξῆς διαρρύθμιση: μὴ ἐλαφρὴ φορολογία τῶν παιδιῶν τοῦ πεθαμένου δὲν τῆ βρίσκουμε οὔτε γιὰ τὸν τόπο μας ἀδύνατη. Εἰν' ἀλήθεια πῶς ἐδῶ οἱ συνεχτικοὶ δεσμοὶ τῆς οἰκογένειας εἶναι μεγάλοι καὶ στὴν πατρικὴ περιουσία βρίσκεται καὶ κάποιον μέρος ποὺ τὸ κέρδισε τὸ παιδί· μὰ αὐτὸ πρῶτα γίνεται σκεδὸν μόνο στὶς μικρὰς καὶ μέτριες περιουσίας, ἔπειτα ἔχει τὸ λόγο του μόνο στὰ ἀρσενικὰ παιδιά. Θὰ πρότεινα λοιπὸν 1) τὰ κορίτσια ποὺ κληρονομοῦν τοὺς γονεῖς τους ἂν εἶναι ἀνύπαντρα ἢ ἀπροίκιστα ἢ συνεισφέρουν τὴν προίκα νὰ πληρώνουν φόρο: γιὰ κληρονομικὴ μερίδα 30—50 χιλ. 1 0)0, 50—100 χιλ. 2 0)0, 100—250 χιλ. 3 0)0, 250—500 χιλ. 5 0)0, 500 χιλ. κ' ἐπάνου 9 0)0. 2) προικισμένα κορίτσια, ποὺ δὲ συνεισφέρουν τὴν προίκα τους γιὰ κάθε κληρονομικὴ μερίδα περιουσίας μέχρι 50 χιλ. 3 0)0, 50—100 χιλ. 4 0)0, 100—250 χιλ. 6 0)0, 250—500 χιλ. 9 0)0, 500 χιλ. κ' ἐπάνου 12 0)0. 3) ἀρσενικὰ παιδιά γιὰ κάθε κληρονομικὴ μερίδα περιουσίας τουλάχιστο 250—500 χιλ. 2 0)0, 500 χιλ. κ' ἐπάνου 5 0)0. 4) οἱ ἄλλοι κατιόντες καὶ οἱ ἀνιόντες, σύζυγοι καὶ ἀδερφοὶ καὶ ἀναγνωρισμένα ἰδρύματα σύμφωνα μὲ τὸν πίνακα 2. 5) συγγενεῖς τοῦ τρίτου καὶ τέταρτου βαθμοῦ τῆς πλαϊνῆς συγγένειας καὶ θετὰ παιδιά γιὰ κάθε κληρονομικὴ μερίδα περιουσίας μέχρι 50 χιλ. 5 0)0, 50—100 χιλ. 6 0)0, 100—250 χιλ. 9 0)0, 250—500 χιλ. 12 0)0, 500 χιλ. κ' ἐπάνου 15 0)0, τέλος 6) ἄλλοι συγγενεῖς καὶ μὴ συγγενεῖς γιὰ κάθε κληρονομικὴ μερίδα περιουσίας μέχρι 50 χιλ. 12 0)0, 50—100 χιλ. 15 0)0, 100—250 χιλ. 20 0)0, 250—500 χιλ. 25 0)0 καὶ 500 χιλ. κ' ἐπάνου 30 0)0. Μὴ τέτοια μεταρρύθμιση τοῦ φόρου τῶν κληρονομιῶν καὶ ἄλλων ἀποκτήσεων αἰτίας θανάτου (μὰ καὶ γιὰ τίς δωρεὰς στὴ ζωὴ πρέπει ν' αὐξηθεῖ ἀνάλογα καὶ προοδευτικὰ τὸ ποσοστὸ) θὰ εἶχε θαυμάσια ἀποτελέσματα καὶ θ' ἀποτελοῦσε σοβαρὸ βῆμα γιὰ μὴ φιλελεύτερη φορολογικὴ μεταρρύθμιση. Ὁ φόρος τῆς κληρονομίας, μιᾶς περιουσίας ποὺ ἀποχτᾶμε χωρὶς διόλου νὰ κοπιᾶσουμε παρὰ μόνο γιὰτὶ ἔτυχε νὰ εἴμαστε συγγενεῖς ἢ φίλοι τοῦ πεθαμένου, εἶναι ὁ δικαιότερος ἀπ' ὅλους τοὺς φόρους, ἐκεῖνος ποὺ καθαρὰ ξεχωρίζει τὴν ἐργασία ἀπ' τὸ κεφάλαιο καὶ μόνο τὸ τελευταῖον χτυπάει. Τέτοια μεταρρύθμιση περιμένουμε ἀπ' τὴν Κυβέρνηση τῶν φιλελευτέρων, μεταρρύθμιση ποὺ θὰ τῆς ἐπιτρέψει ἀργότερα ν' αὐξη-

σει καὶ τοὺς μιστοὺς ὄλων τῶν ὑπαλλήλων τῆς ποῦ σήμερα δυστυχοῦν. Θὰ ἔχει ὁ κ. Βενιζέλος τὴ δύναμη νὰ βουλώσει τ' αὐτιά του γιὰ νὰ μὴν ἀκούσει τὰ πλάνα τραγούδια τῶν πλευτοκρατικῶν Σειρήνων, ποὺ ἄφησε νὰ τὸν περιστοιχοῦν;

A. ΤΡΑΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Τετάρτη 11 — Τρίτη 17 τοῦ Ἀπριλίου.

ΚΡΗΤΙΚΑ. Πάλι τίς ἡμέρες αὐτὲς δξύνθησαν τὰ πράματα στὴν Κρήτη· καὶ σ' αὐτὸ φταῖνε φυσικὰ μὲ τίς ἀστεῖες παραξενιὰς τους οἱ περιώνυμοι «προστάτιδες» — μὰ δὲ φταῖνε λίγο αὐτοὶ οἱ Κρητικοί. Δὲν μπορούμε νὰ καταλάβουμε τὴν τέτοια τους διαγωγή. Γιατὶ τὰ πράματα εἶναι τόσο ἀπλᾶ, ὥστε δὲν ἐπιδέχονται καμμιά ἀμφιβολία γιὰ ἀνθρώπους λογικοὺς καὶ γιὰ ἀληθινὸς πατριώτες. Ἡ τὸ κρητικὸ ζήτημα ἐξαρτᾶται μόνο ἀπὸ τίς Δυνάμεις καὶ τότε εἶναι τουλάχιστο παραφροσύνη τὸ νὰ κάνει κανεὶς ἐκεῖνο ποὺ σ' αὐτὲς δὲν ἀρέσει — ἢ εἶναι ζήτημα ἑλληνοτουρκικόν, καὶ τότε ἢ Ἑλλάδα τὸ δήλωσε κατηγορηματικὰ πῶς γιὰ τὴν ὥρα δὲν μπορεῖ νὰ πολεμήσει μὲ τὴν Τουρκία. Οἱ περιώνυμοι πατριώτες δηλ. οἱ χυδαιότεροι ἐκμεταλλεῦτες τοῦ καθενὸς ζητήματος γιὰ τὰ προστυχότερα ἐλατήρια — οἱ ἀνθρώποι τοῦ κίτρινου τύπου φώναζαν τόσον καιρὸ πῶς τὸ ζήτημα εἶναι στὰ χέρια μόνο τῶν Δυνάμεων· μὰ τότε γιατί ὄλα αὐτὰ τὰ καμώματα; Τί ζητᾶν οἱ Κρητικοί; Ὅταν οἱ Δυνάμεις λέν «δὲ θέλουμε τὴν ἔνωση τώρα», φαντάζονται πῶς στέλνοντας βουλευτὲς στὴν Ἀθήνα κάνουν καμμιά εὐφυῖα ἢ παλληκαριά; ποιά θὰ εἶναι ἡ Κυβέρνηση ποὺ θὰ τολμήσει ν' ἀντισταθεῖ στὶς Δυνάμεις ποὺ ἀπλούστατα θὰ τῆς ἀπαγόρευαν — σὰν πρόκειται γιὰ ζήτημά τους — νὰ δεχθεῖ τοὺς Κρητικὸς βουλευτὲς; Κι ἂν πρόκειται γιὰ ζήτημα ἑλληνοτουρκικόν γιατί δὲ μᾶς λέν κι αὐτοὶ καὶ οἱ Κρητικοὶ πῶς θέλουνε πόλεμον καὶ γιατί δὲν ἀκοῦν τὴ θέληση ὄλης τῆς Ἑλλάδας ποὺ θέλει τὴν ἡσυχία γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ ἐσωτερικὰ;

Εἶναι τέλος πάντων καιρὸς νὰ ἐξεταστοῦν καλὰ τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα τῶν Κρητῶν. Τὸ νοιώθουμε καλὰ πῶς ἀνυπομονοῦν. Μὰ αὐτὸ δὲν τοὺς δικαιολογεῖ καὶ σὲ νὰ κλείνουν τὰ μάτια μπροστὰ στὴν πραγματικότητα. Ἄν ἔχουν αὐτοὶ ὄρεξη νὰ μᾶς περιπλέξουν σὲ τυχοδιωκτικὰς ἐνέργειες, ἐμεῖς δὲν ἔχου-